

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2024. szeptember 9.

1. Kérdőjelek a BSW és CDU esetleges türingiai és szászországi együttműködése körül

A türingiai és szászországi tartományi választásokat követően mindkét szövetségi államban megkezdődtek az előzetes puhatolódzások és kezdetleges tárgyalások az új kormányok létrehozása érdekében. A szeptember eleji választási eredmények alapján mindkét tartományban koalícióra van szükség ahhoz, hogy a tartományi parlamentekben többséget lehessen alkotni. A CDU soraiban azonban egyre nagyobb az ellenállás a Sagra Wagenknecht vezette BSW-vel való összefogás lehetőségével szemben – még akkor is ha látszólag egy CDU-vezette kormánytöbbség megteremtéséhez megkerülhetetlen lehet a párt. A csak januárban megalakult BSW mindkét tartományban a harmadik legerősebb politikai erővé lépett előre. Tübingiában az előzetes választási eredmények szerint a szavazatok 15,8%-át, míg Szászországban 11,8% kapta. Tübingiában a CDU aligha kerülheti meg a BSW-t, ha többséget akar szerezni a tartományi parlamentben. Az újonnan megválasztott parlamentnek 88 mandátuma van. Ebből 23 a CDU-é, 32 a választáson győzedelmeskedő AfD-é. Az összes többi párt azonban kizárta az AfD-vel való együttműködést, a jelentősen meggyengült Die Linke és az SPD-vel való összefogás pedig nem lenne elég a szükséges 45 mandátumos többség eléréséhez. A tübingiai CDU elnökségi bizottsága hétfőn megszavazta, hogy tárgyalásokat kezdjenek a BSW-vel egy esetleges koalíció lehetőségeinek feltárása érdekében.

Ezzel párhuzamosan Szászországban is nehéznek ígérkezik a kormánykeresés a választáson győztes CDU számára, amely éppen csak legyőzte az AfD-t. A jelenlegi koalíció a Zöldekkel és az SPD-vel kellő mandátum birtokában nem folytatódhat. A Die Linkével való együttműködés a CDU hivatalos összeférhetetlenségi határozatának értelmében kizárt. Így megint a BSW marad egyedüli lehetséges új partnerként a parlamenti többség keresésekor. Amennyiben a CDU és a BSW a közös kormányzás mellett döntene, úgy akár a Zöldek, akár az SPD lehetséges támogatásával meglenne a kellő többség a három párból álló koalíció számára.

A közös kormányzás előfeltételeként a BSW előzetesen egy sor kül- és belpolitikai kérdést jelölt meg, amelyek hosszú és nehézkes tárgyalásokat vetítenek előre a CDU számára – nem véletlenül lehet hallani fokozott ellenkezéstről a Friedrich Merz-vezette párt soraiból. Sajtóértesülések szerint több prominens CDU-képviselőt is tartalmaz az a több tucat főt tartalmazó informális csoport, mely hivatalos párthatározat útján kívánja (a Die Linke és az AfD-hez hasonlóan) megtiltani a BSW és a CDU közötti együttműködést.

A tiltakozások ellenére Merz pártelnök kitartott a BSW-vel való tárgyalások megkezdése mellett. Bár a CDU-vezér elismerte, hogy „sok helyen jelentős nyugtalanság” azzal kapcsolatban, amiről most Tübingiában és Szászországban tárgyalnak azonban meglátása szerint a CDU-nak ezt el kell viselnie. Merz egyúttal a sajtó képviselőinek még egyszer kihangsúlyozta, hogy nem lesz koalíció az AfD-vel

vagy a Die Linke bevonásával. A BSW-t azonban „*nagyrészt ismeretlen entitásnak*” nevezte. Egyúttal hozzátéve, hogy a tartományi kormányok kérdését most „*Drezdában és Erfurtban kell eldönteni, nem pedig Berlinben*”.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

2. Komoly megszorítások a Volkswagen-csoportnál

Formak az indulatok Európa legnagyobb autógyártójánál miután a Volkswagen-csoport (VW-csoport) vezetősége korábban bejelentette, hogy a cégcsoport romló bevételi helyzetére való tekintettel fokozza megszorító programját a csoport névadó és központi Volkswagen márkájánál. A bejelentés alapján a cégvezetés immár a németországi gyárbezárásokat és a kényszerű elbocsátásokat sem zárja ki. Erre válaszul az üzemi tanács és az IG Metall szakszervezet komoly ellenállást jelentett be a döntéssel szemben, míg a VW-csoportban szintén részesedéssel rendelkező Alsó-Szászország tartomány felszólította az autógyártót, hogy kerülje el a gyárbezárásokat.

Az előző heti wolfsburgi üzemi gyűlésen az autógyártó vezetése megvédte a tervezett költségcsökkentési programot, ugyanakkor az igazgatótanácsot már most a munkavállalók éles tiltakozása fogadta, Arno Antlitz pénzügyi igazgató a telephelyek úgynevezett túlterheltségére hivatkozott a döntés indoklásakor. Európában jelenleg évente kétmillióval kevesebb autót adnak el, mint a COVID-19 járvány előtt, a negatív trend pedig valószínűleg nem fog változni a közeljövőben – jelentette ki Antlitz. A VW számára - amelynek piaci részesedése Európában körülbelül 25%-os – ez azt jelenti, hogy körülbelül gépjármű eladása marad el, ami nagyságrendileg két gyár éves termelészámának felel meg. „*Mindennek semmi köze a termékeinkhez vagy a rossz értékesítési teljesítményhez. A piac egyszerűen már nincs meg*” – értékelte a jelen helyzetet Antlitz.

A VW-csoport csütörtöki bejelentése alapján a megtakarításokat arra kívánja felhasználni, hogy felszabadítsa az új termékekhez szükséges forrásokat. „*Most pénzre van szükségünk ahhoz, hogy erőteljesen beruházhassunk*” – mondta Thomas Schäfer vezérigazgató. „*Ha most sikerül fenntarthatóan csökkenteni a költségeinket, és egy olyan modell-fejlesztésbe beruháznunk, amelyet a konkurencia és az ügyfelek még nem láttak, akkor mi leszünk azok, akik megteremtettük a feltételeket ahhoz, hogy a következő generációk itt, Németországban a Volkswagennél dolgozhassanak. (...) Még van egy, talán két évünk arra, hogy megfordítsuk a dolgokat. De ezt az időt ki kell használnunk*” – tette hozzá Antlitz. Aki egyúttal elismerte, hogy a márkával kapcsolatos kiadások egy ideje már meghaladják a bevételeket. A konszern korábban kijelentette, hogy az üzembezárással csak a végső megoldás lennének, ha nem sikerül gyors ellenlépéseket tenni. A VW-csoport autógyárakat üzemeltet Wolfsburgban, Emdenben, Osnabrückben, Hannoverben, Zwickaiban és Drezdában, valamint alkatrészgyárakat Kasselben, Salzgitterben, Braunschweigben és Chemnitzben.

Daniela Cavallo, az Általános Üzemi Tanács elnöke ugyanakkor az ülésen „*ádáz ellenállást*” jelentett be az esetleges gyárbezárásokkal és elbocsátásokkal szemben. Cavallo egyúttal ötlettelenséggel vádolta meg a VW márkát és a konszern vezetését. „*Költségek visszaszorítása, üzemek bezárása, kényszerű elbocsátások – ezen válaszok nemcsak a vezetőség szegénységi bizonyítványát mutatják, hanem felérnek egycsőnyilatkozattal*” – így Cavallo.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Nyári „szezonzáró” interjú a kancellárral

Hagyományos módon a nyári ülésszünet végéhez közeledve adott hosszabb, úgynevezett „szezonzáró”, vagy „nyárvégi” interjút (ZDF-Sommerinterview) Olaf Scholz (SPD) német kancellár a ZDF közmédiának. A hosszabb terjedelmű beszélgetés középpontjában – kevéssé meglepő módon – az interjú középpontjában a szövetségi kormány iránti bizalomvesztés, az AfD és a BSW keleti-németországi előretörése, valamint a Németországba irányuló tömeges migráció jelentette kihívások egyre égetőbb kezelése álltak.

A kancellár már a beszélgetés elején hamar leszögezte – hiába található mélypontos a kormánypártok támogatottsága és hiába általános jellegű a kormány iránti bizalomvesztés – a 2025-ös választásokat megelőzően nem kíván lemondani előrehozott választásokat előidézve. Ahogy mondta a kormánynak megvan a többsége a feladatok elvégzéséhez. *„Ez egy kis ellenzéki ötlet, hogy ezt háromhetente bedobják a köztudatba.”* – mondta Scholz. Hozzáteve, hogy a jelenlegi politikai trendek és szavazói magatartás szerint egyre nehezebb lesz megfelelő többséggel rendelkező kormányokat alakítani Németországban, akár a szövetségi, akár a tartományi szinten.

Éppen ezért fontos, hogy legyen egy olyan legkisebb közös nevező, amely lehetővé teszi olyan pártok közös kormányzását, melyek létrejöttükkor még messze elzárkóztak volna ezen gondolattól. A jelenlegi koalíciós kormány sokat ért el ezen a szinten – mondta a kancellár, hozzáteve, hogy a kormány egyúttal készen áll egy esetleges kompromisszumra az ellenzék és a tartományok közötti esetleges újabb migrációs tárgyalások előtt. Utalva az ezen belüli kulcskérdésekre Scholz leszögezte: *„Már érvényben vannak a határon való visszautasítások, már vannak határellenőrzések, és a hatékony határigazgatást szeretnénk tovább bővíteni, az ellenzék támogatásával is.”* A kancellár egyúttal határozottan visszautasította azt a feltevést, mely szerint a kormánypártok alábecsülték volna a migráció kérdését. Szerinte szintén helytelen azt a benyomást kelteni, hogy a kormány csak most lépne. *„Az elmúlt tíz-húsz év során a legnagyobb fordulatot éppen én hoztam kancellárként a migráció kezelésében”* – mondta Scholz. Az ukrajnai háborúval kapcsolatban a kancellár határozottan kijelentette, hogy intenzívebb erőfeszítéseket kell tenni a háború békés lezárására. *„Úgy vélem, hogy most van itt az ideje annak, hogy megvitassuk, hogyan tudunk kilábalni ebből a háborús helyzetből, és hogyan tudunk gyorsabban békét teremteni, mint ahogyan az jelenleg látszik”* – jelentette ki Scholz. Egyúttal hozzáteve, hogy a közelmúltban Zelenszkij ukrán elnökkel folytatott tárgyalás során mindketten egyetértettek abban, hogy a következő békekonferencián Oroszországnak is részt kell vennie. A kancellár elismerte, hogy a legutóbbi tartományi választási eredményeknek köze van ahhoz is, hogy *„egyes polgárok nem értenek egyet az Ukrajnának nyújtott támogatásunkkal”*. Ugyanakkor Scholz meglátása szerint a kormány által eddig vitt politikai irány ezen a téren megfelelő és éppen ezért a jövőben is ki fog tartani emellett.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. Annalena Baerbock közel-keleti látogatása

Jordánia és Szaúdi-Arábia mellett Izraelbe is ellátogatott az elmúlt héten Annalena Baerbock (Zöldek) szövetségi külügyminiszter, aki a Hamasz tavaly októberi, Izrael elleni terrortámadását követően immár a 11 alkalommal látogatott a térségbe. Míg libanoni és szaúdi kollégáival folytatott tárgyalások során a tágabb értelemben vett regionális stabilitás kérdései álltak a középpontban, addig Izraelben már konkrét, helyi belpolitikai kulcskérdések is előtérbe kerültek a gázai háború mellett.

A szövetségi külügyminisztérium előzetesen már utalt arra, hogy Baerbock egyik fő üzenete Tel-Avivban izraeli tárgyaló partnerei számára az Izraelbe vetett nemzetközi bizalom csökkenésének a jelzése lesz. Baerbock az Israel Katz külügyminiszterrel folytatott tárgyalások során ennek megfelelően ismertette a német kormány gázai-offenzíva további folytatásával kapcsolatos fenntartásait és arra kérte a Netanjahu-kormányt, hogy hagyjon fel a jelenlegi katonai kurzussal, és fogadja el a többlépcsős Biden-tervet. A német álláspont szerint ugyanis a tisztán katonai megközelítés nem jelent megoldás a gázai helyzetre. Az elmúlt hétvége megmutatta, hogy egy ilyen stratégia veszélyeztetné a még életben lévő túsok életét – mondta a német miniszter. *„Ézért beszéltem meg izraeli kollégámmal, hogy semmi sem olyan sürgős, mint a megmaradt túsok sorsa. (...) Mindenki tisztában van azzal, hogy a Hamasszal kötött alku magas árat von maga után. De a túsok élete megéri”* – nyilatkozta Baerbock.

Szintén kemény szavakat használt a miniszter Ciszjordánia több palesztin városában jelenleg is zajló izraeli katonai műveletek miatt. Izrael Állam biztonsága német államérdek – így Baerbock – azonban a terrorizmus elleni fellépés során nem szabad egyidejűleg újabb bizonytalanságot és erőszakot-spirál létrejöttét elősegíteni. További kritikus pontként jelölte meg a német fél az izraeli kormány által továbbra is támogatott ciszjordániai telepépítések ügyét. *„A ciszjordániai telepépítés egyértelműen sérti a nemzetközi jogot. Véleményem szerint az izraeli kormány első lépésként a folyamatban lévő telepépítési projektek leállításával nyerhetné vissza az elveszített nemzetközi bizalmat”*. – jelentette ki a német miniszter.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Friedrich Merz CDU-elnök ultimátuma a pártközi migrációs egyeztetések előtt

Friedrich Merz, CDU-elnök felszólította Olaf Scholz (SPD) kancellárt, hogy tegyen pontot a vitatott migrációs kérdésekben, és döntésével – szükség esetén – akár már a határon engedélyezzék a menekültek visszafordítását. A menekültpolitikáról jövő keddre tervezett újabb pártközi tárgyalásokkal kapcsolatban Merz leszögezte: *„Ha a szövetségi kancellár addigra konszenzust ér el a kormányon belül akkor az jó. Azonban, ha ezt nem éri el, akkor élhet utasítási jogkörével, és mondhatja: (egyetértés nélkül is) most ezt fogjuk csinálni.”* Ez esetben Scholz mellett állna a teljes CDU/CSU is – így Merz. Hozzáteve, hogy a kancellárnak a szövetségi kormány, az ellenzék és a tartományok között tervezett új migrációs párbeszéd előtt tisztáznia kell, pontosan mit akar. *„A mi szempontunkból ennek része kell, hogy legyen a szövetségi kormány azon döntése, hogy a határokon azonnali visszautasításokat hajt végre - átfogóan, nem pedig félmegoldásként”* – jelentette ki Merz.

Múlt kedden a kormánykoalíció, a tartományok és a CDU/CSU parlamenti frakció képviselői a migrációs politika szigorításáról tárgyaltak. Döntések nem születtek, de mindkét oldal a megbeszélések konstruktív jellegét hangsúlyozta ki. A keddi második találkozót a kormány hivatalosan még nem erősítette meg. Az FDP parlamenti képviselőcsoportja szintén zárt ülés keretében vitatta meg a kérdést. E során több mint 50 pontból álló programcsomagot fogadott el, amely a menekült- és migrációs politikában is szigorúbb megközelítést irányoz elő - beleértve a német határokon történő visszautasításokat és a harmadik országokban lefolytatott menekültügyi eljárásokra vonatkozó kísérleti projekteket. A migrációra való ösztönzéseket is csökkenteni kell. *„Könnyebbnek kell lennie Németországba jönni munkát vállalni, mint Németországba jönni és segélyekből élni”* – mondta Christian Dürr, FDP-frakcióvezető. Ezzel szemben a Zöldek az állandó határellenőrzés ellen foglaltak állást. A két hét múlva esedékes brandenburgi tartományi választások listavezetője, Antje

Töpfer (Zöldek) meglátása szerint az állandó jelleggel a határookra rendelt rendőrök hiánya a tartomány közbiztonságának romlásán látszana majd meg.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. FDP tagság egy része a szövetségi kormánykoalícióból való kilépést szorgalmazza

A párt számára katasztrofális szászországi és türingiai tartományi választásokat követően – a párt mindkét tartományban bőven két százalék alatt maradt – az FDP politikusainak és tagjainak egy csoportja a szövetségi kormánykoalícióból való kilépésre szólította fel a párt vezetését. Amennyiben a Christian Lindner szövetségi pénzügyminiszter vezette elnökség ettől elzárkózna, úgy Lindnernek le kellene mondania pártelnöki tisztségéről – áll a „Weckruf” (Ébresztő!) névre hallgató csoport közleményében. A sajtónak eljuttatott dokumentum szerint a Scholz-kormányban való további aktív szerepvállalás olyan mélységbe taszíthatja az FDP támogatottságát, amely akár a Bundestagból való kiesést is eredményezheti a jövő évben esedékes szövetségi választások során. A szerzők elismerik Lindner múltbéli fontos szerepét az FDP kormányerővé való alakításában, ugyanakkor a jelen helyzetben kilátástalannak és potenciálisan végzetesnek látják a párt további kormányzati szerepvállalását. *„Tiszteletben tartjuk és elismerjük elkötelezettségét, valamint szerepét az FDP Bundestagba való visszatérésének létrehozatalában. (...) Mindazonáltal, ha nem veszi észre, hogy ennek a gyalázatos pályának a folytatásával ismét kivezet onnan minket, akkor megkérjük, hogy távozzon a párt éléről”* – áll a Lindnernek címzett közleményben. A csoport egyúttal már meg is nevezte Lindner lehetséges utódját is: *„Bijan Djir-Sarai, a főtitkárunk a politikai centrum embere, olyan személy, aki össze tudná fogni pártunk különböző áramlatait. Nagyon örülnénk, ha elfogadná ezt a kihívást”*.

A „Weckruf” csoport 2023 őszén már egyszer indított egy kezdeményezést, amely azt kívánta elérni, hogy egy hivatalos felmérés keretében a liberális párt tagjai szavazzanak a kormányból való kilépésről. Akkor a résztvevő FDP-tagok szűk többsége elutasította ezt a követelést. A jelenlegi helyzet azonban újfent kiélezte a párton belüli ellentéteket. Ennek egyik jele, hogy a pártvezetésre nem csak az FDP „Weckruf” csoport gyakorol nyomást, hanem a párt a Bundestag frakciójának elnökhelyettese is nyíltan megkérdőjelezi a hárompárti koalíció fennmaradásának értelmét. *„A következő napokban egyértelmű választ kell találnunk arra a kérdésre, hogy a koalíciós kormány valóban segít-e az országnak, vagy valóban inkább árt Németországnak és a demokráciánknak”* – jelentette ki Gyde Jensen.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Rendezvénybeszámoló

2024. szeptember 4-én Magyarország Nagykövetsége Berlinben adott otthont az Intézetünk a Német-Magyar Társasággal a Németországi Szövetségi Köztársaságban, valamint Magyarország Nagykövetségével Berlinben közösen rendezett ünnepi rendezvénynek, melynek középpontjában a Páneurópai Piknik és a szeptember 11-i, magyar-osztrák határnyitás 35. évfordulója állt.

A rendezvényről készült beszámoló elérhető [Intézetünk honlapján](#).

Rendezvényajánló

1989. szeptember 11-én az akkori magyar kormány megnyitotta a nyugati magyar határt az NDK állampolgárai előtt, akik közül három napon belül több ezren menekültek Ausztrián keresztül a Németországi Szövetségi Köztársaságba. A Sopron környéki események és a 35 évvel ezelőtti, szeptember 11-i határnyitás a közelmúlttól napjainkig meghatározó hatást gyakoroltak Európa és a magyar-német kapcsolatok alakulására. Ennek a kulcsfontosságú eseménynek az emlékére Intézetünk a Német-Magyar Társasággal a Németországi Szövetségi Köztársaságban közösen **ünnepséget** rendez **dr. Gulyás Gergely, Miniszterelnökséget vezető miniszter részvételével 2024. szeptember 11-én 18.00 órától az MCC Scrutonban.**

További információért és regisztrációért kattintson [Intézetünk honlapjára](#).

Cikk- és interjúajánló

A kelet-németországi tartományi választások hosszútávú, akár a német szövetségi politikát is befolyásolható hatásairól beszélgetett Bauer Bence intézet igazgató a HírTV stúdiójában.

A teljes beszélgetés megtekinthető a [HírTV online felületén](#).

A magyar-osztrák határnyitás 35. évfordulója alkalmából 2024. szeptember 4-én Berlinben rendezett közös rendezvényünkről tudósított az M1.

A teljes adás megtekinthető a [médiaklikk felületén](#).

Az AfD nem tud áttörni a politikai tűzfalon, a BSW viszont odakerült a kormányzás kapujába – nyilatkozta Bauer Bence az InfoRádióknak.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson az [Infostart honlapjára](#).

Az AfD és a BSW tübingiai és szászországi tartományi választásokon elért sikerének okát elemezte igazgatónk, Bauer Bence a Magyar Nemzet számára.

A teljes cikk elérhető a [Magyar Nemzet honlapján](#).

Bauer Bence, Intézetünk igazgatója a Magyar Nemzetnek nyilatkozott a múlt hét vasárnapi két német tartományi parlamenti választásáról és annak a szövetségi politikára gyakorolt hatásairól.

A teljes cikk elolvasásához kattintson [ide](#).

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hu